

Republika Hrvatska
Općinski sud u Rijeci
Stalna služba u Opatiji
Maršala Tita 4
51410 Opatija

Poslovni broj P-2000/2019-30

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Općinski sud u Rijeci, Stalna služba u Opatiji, po sutkinji Ani Župić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Sandra Viškanića iz Kostrene, Mažeri 11, OIB: 46909422327, kojeg zastupa punomoćnik Ivan Primorac, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženika Privredna banka Zagreb d.d. Zagreb, Radnička cesta 50, OIB: 02535697732, kojeg zastupa punomoćnik Damir Metelko, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Metelko, Knežević i partneri d.o.o. Zagreb, radi utvrđenja i isplate, nakon održane javne glavne rasprave, zaključene 3. rujna 2026. u prisutnosti zamjenice punomoćnika tužitelja Marije-Antonije Zubalj, odvjetničke vježbenice u Rijeci i zamjenika punomoćnika tuženika Dine Makarovića, odvjetničkog vježbenika u Zagrebu, po objavi od 5. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je u Ugovoru o namjenskom kreditu br. 3210092326/2007 od 06.07.2007.g. koji je solemniziran kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića, broj: OV-25858/2007, a koji je zaključen između tužitelja Sandra Viškanića, OIB: 46909422327 i tuženika Zagrebačke banke d.d., OIB: 92963223473, ništetan dio čl.2 st.2 koji glasi „u skladu s promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem Odluke o kamatnim stopama Zagrebačke banke d.d.“, kao i čl. 7 st. 2 istog Ugovora, a koji glasi „Za slučaj izmjene promjenjive redovne kamatne stope u skladu s Odlukom o kamatnim stopama Kreditora Korisnik kredita pristaje da Kreditor povisi ili snizi iznos anuiteta/rate iz prethodnog stavka, te se obvezuje plaćati tako izmijenjene anuitete/rate“.

II. Utvrđuje se da su u Ugovoru o kreditu br. 3210092326/2007 od 06.07.2007.g. koji je solemniziran kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića, broj: OV-25858/2007, a koji je zaključen između tužitelja Sandra Viškanića, OIB: 46909422327 i tuženika

Zagrebačke banke d.d., OIB: 92963223473, ništetne odredbe u kojima je otplata kredita vezana uz valutu švicarski franak, i to dio članka 1., st. 2. Ugovora koji glasi: „... uz valutnu klauzulu...“, kao i dio čl. 2. st. 1. Ugovora koji glasi: „...sve u kunskoj protuvrijednosti, obračunato po srednjem tečaju HNB na dan plaćanja.“, te dio čl. 7.st.1. Ugovora a koji glasi: „... obračunatoj po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan plaćanja za CHF.“

III. Nalaže se tuženiku da tužitelju isplati iznos od 9.084,74 eura, u roku 15 dana, dok se odbija tužbeni zahtjev tužitelja radi isplate iznosa od 5.858,65 eura sa zateznim kamatama tekućim od 1. listopada 2015. do isplate po stopi koja se do 31. prosinca 2022. određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine te radi isplate iznosa od 17.063,66 eura sa zateznim kamatama tekućim od 1. listopada 2015. do isplate po stopi koja se do 31. prosinca 2022. određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

IV. Nalaže se tuženiku da tužitelju naknadi parnični trošak u iznosu od 600,00 eura zajedno sa zateznom kamatom tekućom od dana donošenja presude odnosno od 5. listopada 2026. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana, dok u preostalom dijelu svaka stranka snosi svoje troškove.

r i j e š i o j e

I. Dopušta se preinaka tužbe učinjena u podnesku od 31. ožujka 2026.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da je kao korisnik kredita s tuženikom kao kreditorom zaključio Ugovoru o kreditu br. 3210092326/2007 od 6. srpnja 2007., koji je solemniziran kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića, broj OV-25858/2007. Predmetnim ugovorom je tuženik odobrio tužitelju potrošački kredit radi kupnje nekretnine - stana u iznosu od 116.430,00 CHF. Nakon toga su stranka 27. siječnja 2016. sklopile Dodatak Ugovoru o kreditu, koji je solemniziran kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića, broj OV-2405/2016, a kojim je regulirana konverzija kreditu denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Tuženik je kao kreditor utvrdio u predmetnom Aneksu da stanje glavnice na dan 30. rujna 2015. iznosi 29.109,97 EUR. Navedeni Ugovor o kreditu je potrošački ugovor i to standardni ugovor koji je unaprijed sastavljen od strane tuženika, a kojem se nije pojedinačno pregovaralo, niti je tužitelj kao potrošač imao bilo kakav utjecaj na njegov sadržaj. Spomenutim ugovorom ugovorena je promjenjiva kamatna stopa i to promjenjiva u skladu s važećim odlukama Banke (čl. 2. st. 2. i čl. 7. st. 2.). Tužitelj navodi kako su odredbe Ugovora o kreditu o jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi nepoštena i ništetne te se poziva na utvrđenja iz presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. Navodi u bitnom kako je i u konkretnom Ugovoru o kreditu odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi unesena u ugovor bez da je tuženik s tužiteljem o tome pregovarao, a sama odredba je nerazumljiva jer tuženik kao na temelju pruženih informacija nije mogao procijeniti zašto, kako te u kom smjeru će se kamatna stopa kretati te je stavljen u neravnotežan položaj s tuženikom. Stoga je došlo do povrede načela savjesnosti i poštenja jer je tuženik na općenit i normativan način promjenu kamatne stope vezao za svoju vlastitu odluku, a nije odredio elemente za koje se veže promjena, niti način promjene. To je dovelo do neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih stranaka ne štetu tužitelja kao potrošača, jer dolazi do situacije da tuženik jednostrano određuje njegove obveze, čiju promjenu tužitelj ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer nema apsolutno nikakvih konkretnih i preciznih kriterija. Tužitelj se poziva i na Direktivu 93/13/EEZ-a te odluku Europskog suda pravde broj C-26/13 te odredbe Zakona o zaštiti potrošača. U odnosu na valutnu klauzulu tužitelj se poziva na presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. Ističe da ga je tuženik propustio informirati o općem riziku vezanom za ugovorenu valutnu klauzulu, o činjenici da je rizik intervalutarnih promjena kod CHF valute neusporedivo veći u odnosu na druge valute poput valute EUR koja je "štićena valuta" od strane HNB-a te o činjenici da je rast tečaja CHF-a bio potpuno izvjestan što je utvrđeno studijom MMF-a još od 1997. Tuženik je raspolagao sa svim stručnim znanjima te unatoč tome nije informirao tužitelja kao potrošača o svemu navedenom, što je uzrokovalo ozbiljnu neravnotežu u pravima i obvezama na štetu tužitelja/potrošača. Tuženik je svjesno i namjerno prešutio sve navedene bitne i odlučne informacije, navodeći i uvjeravajući tužitelja da je predmetni ugovor za istog povoljan te da je za istog najbolja i jedina opcija. Dakle, tuženik nije postupao niti obzirno niti je uvažavao interese obiju strana prilikom ugovaranja konkretnog pravnog posla, što je bio dužan činiti sukladno načelu savjesnosti i poštenja, već upravo suprotno, zlorabio je povjerenje tužitelja. Tuženik je kao nesavjestan stjecatelj dužan vratiti tužitelju sve što je primio na temelju ništetnih odredbi o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi promjenjivoj po odluci kreditora, pozivom na članak 214. ZOO-a. Konačno, tužitelj ističe i to da sklapanjem Aneksa Ugovora ništetne odredbe Ugovora nisu mogle konvalidirati niti ugovor može postati valjan kad uzrok ništetnosti naknadno

nestane, sve sukladno članku 326. ZOO-a. Stoga tužitelj tužbenim zahtjevom predlaže da sud donese presudu kojom će utvrditi ništetnost odredbi Ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi promjenjivoj po odluci kreditora te kojom će naložiti tuženiku da tužitelju po osnovi tih ništetnih odredbi te pogrešno utvrđene nedospjele glavnice u Aneksu Ugovora o kreditu isplati iznos od 164.380,96 kuna (što sada prema fiksnom tečaju konverzije od 7,53450 kuna za 1 euro, ustanovljenom Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 57/22., 88/22.) iznosi 21.817,10 eura), s pripadajućim zateznim kamatama i troškovima postupka.

2. Tuženik je u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja. Naime, tužitelj ne bi bio aktivno legitimiran zahtijevati sve navodne preplate, koje su vršene po ovom kreditu, iz razloga što uplate nisu vršene samo od strane tužitelja, nego i od strane drugih osoba te bi, stoga, tužitelj mogao samo potraživati navodno preplaćene iznose, koje je sam vršio, kada bi uopće zahtjev za isplatu tužitelja bio osnovan, a što se osporava u cijelosti. Iz prometa po partiji kredita razvidno je da su uplate na ime podmirenja ovog kredita, između ostalog, vršene od strane Nevie Rossini, a na tužitelju je teret dokaza da je on stvarno izvršio te uplate. Ističe i prigovor zastare. Navodi kako je odlučna činjenica koju sud treba uzeti u obzir u ovom predmetu to da su tužitelj i tuženik dana 27. siječnja 2016. godine sklopili Dodatak Ugovoru o kreditu (dalje u tekstu: Dodatak) kojim je izvršena konverzija osnovnog kredita iz CHF u EUR sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15 – dalje u tekstu: ZIDZPK/15). Tim Dodatkom su parnične stranke izmijenile osnovni Ugovor o kreditu na način da je tužiteljev kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR odnosno položaj tužitelja je izjednačen s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Dakle, Dodatkom je promijenjena ugovorena valutna klauzula i ugovorna kamatna stopa iz osnovnog ugovora čime je tužitelj prihvatio i promjenjivu kamatnu stopu (određeno strukturiranu), a koja kamatna stopa se primjenjivala na kredite iste vrste s valutnom klauzulom u EUR od dana sklapanja osnovnog ugovora. Potpisivanju Dodatka je sukladno zakonskoj obvezi prethodio prihvrat izračuna konverzije i to nakon primitka svih zakonom propisanih informacija, omogućavanja provjere tih informacija te potvrde kalkulatora od strane ovlaštenog revizora. Stoga, ističe se da je tuženik bio u zakonskoj obvezi ponuditi tužitelju sklapanje Dodatka, a tužitelj je taj koji je odlučivao o tome da li želi ili ne želi izmijeniti osnovni ugovorni odnos s tuženikom odnosno tužitelj je imao pravo nastaviti otplatu kredita prema važećim ugovornim uvjetima. Upravo je tužitelj slobodnim očitovanjem volje odlučio urediti ugovorni odnos s tuženikom (tako da se ima smatrati EURskim korisnikom kredita od početka), slijedom čega tuženik smatra u cijelosti neosnovanim tužiteljevu tužbu, a što uostalom proizlazi i iz odluke Vrhovnog suda RH, posl.br. Gos 1/2019, donesene u oglednom postupku. Tuženik zaključuje da iz zakonskog okvira određenog ZIDZPK/15 kao i pravnih stajališta VSRH izraženih u odluci posl.br. Gos 1/2019, proizlaze sljedeće okolnosti primjenjive na ovaj konkretni slučaj: Dodatak ugovora o kreditu zaključen između tužitelja i tuženika, kao pravni posao koji je sklopljen na temelju posebnog zakona ZIDZPK/15 i voljom stranaka, proizvodi pravne učinke od samoga početka i valjan je; Dodatkom ugovora o kreditu zaključenog između tužitelja i tuženika stvorena je nova pravna osnova koja svoje

izvorište ima u prisilnom propisu i koja uspostavlja ravnotežu između tužitelja kao potrošača i tuženika kao trgovca; tužitelj kao korisnik kredita u CHF nema pravni interes utvrđivati ništetnim odredbe osnovnog ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi i/ili valutnoj klauzuli, niti posljedično potraživati bilo kakva navodna obeštećenja s te osnove. Slijedom navedenog, stav je tuženika da tužitelj nema pravni interes utvrđivati ništetnim odredbe osnovnog ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi i/ili valutnoj klauzuli te potraživati bilo kakva obeštećenja s te osnove. Međutim, sve i kada bi naslovni sud zauzeo stav da tužitelj ima pravni interes utvrđivati ništetnim navedene odredbe osnovnog ugovora, sukladno gore navedenim odlukama, tužitelj nipošto ne ostvaruje pravo na isplatu pa se stoga predlaže tužbeni zahtjev tužitelja odbiti kao u cijelosti neosnovan. Slijedom svega navedenog, tuženik predlaže naslovnom sudu da tužbu odbaci, a podredno da odbije sve tužbene zahtjeve tužitelja i naloži tužitelju da tuženiku naknadi prouzročene troškove ovog parničnog postupka.

3. Po provedenom financijskom vještačenju tužitelj je podneskom od 31. ožujka 2026. specificirao tužbeni zahtjev radi isplate te sada potražuje kako je navedeno u izreci. Budući da je ukupan zahtjev radi isplate povišen, radi se o preinaci tužbe, koju je sud dopustio iako je izjavljena nakon zaključenja prethodnog postupka i unatoč protivljenju tuženika, jer tužitelj prije provedenog vještačenja nije niti mogao znati točan iznos preplata, a sud smatra da je preinaka svrsishodna za konačno rješenje odnosa između stranka jer se i o preinačenoj tužbi može odlučiti na temelju već provedenih dokaza (članak 190. stavci 1. do 4. Zakona o parničnom postupku, "Narodne novine" broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07.- Odluka USRH, 84/08., 96/08.- Odluka USRH, 123/08.-ispravak, 57/11., 148/11.- pročišćeni tekst, 25/13., 89/14.- Odluka USRH, 70/19., 80/22., 114/22.,155/23., dalje: ZPP-a). Uz navedeno, ističe se kako je na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 26. studenoga 2021. usvojen zaključak da je u predmetima korisnika kredita u švicarskim francima dopuštena preinaka tužbe nakon provedenog dokaza financijskim vještačenjem.

4. Dakle, predmet ovog postupka jest zahtjev tužitelja radi utvrđenja ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi promjenjivoj po odluci kreditora. Predmet spora je i tužiteljev restitucijski zahtjev radi povrata preplaćenih iznosa s osnova razlike u tečaju i razlike u kamatama u iznosu navedenom u izreci ove presude. Pritom, tužitelj se u ovoj parnici pozvao na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava i to presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. i presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.

5. Sud je proveo dokaz uvidom u Ugovor o namjenskom kreditu broj 321009232262007 od 6. srpnja 2007. (list 10-18 spisa), Dodatak Ugovoru o kreditu od 27. siječnja 2016. (list 31-36 spisa), izvještaj o kalkulatoru konverzije (list 37-40 spisa), izračun konverzije (list 40-52 spisa), pregled prometa po kreditu (list 53-62 spisa), saslušan je tužitelj te je provedeno vještačenje po vještaku financijske struke Tomislavu Prpiću.

6. Budući da se tužitelj u ovoj parnici pozvao na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava najprije se ističe da je u postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/2012 presudom od 4. srpnja 2013., koja je potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. pravomoćno utvrđeno da je tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tužene i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tužena kao trgovac i korisnici kreditnih usluga, kao potrošači, nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metode izračuna tih parametara koji utječu na odluku tužene banke o promjeni stope ugovorne kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača, čime je tuženik postupio suprotno tada važećim Zakonima o zaštiti potrošača (NN 96/03) u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 6. kolovoza 2007., a nadalje protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09 te suprotno odredbama).

7. Isto tako, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u kolektivnom sporu koji se je vodio radi zaštite prava i interesa potrošača korisnika kredita u CHF pod posl.br. Rev-2221/2018 presudom od 3. rujna 2019. odlučivao je o reviziji sedam banaka među kojima je bila i tužena izjavljene protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br. PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. a kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. P-1402/2012 od 4. srpnja 2013. u toč. 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojim je utvrđeno da su banke među kojima je i tužena u određeno navedenim razdobljima povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak, sve suprotno odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03 - dalje: ZZP/03) u razdoblju do 6. kolovoza 2007., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09- dalje: ZZP), se odbijaju kao neosnovane. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u potpunosti prihvatio razloge iz drugostupanjske presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. U presudi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, a koje shvaćanje prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrđeno je da su tužene banke među kojima je i ovdje tuženik u razdoblju od 1. travnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka čime su banke postupile

suprotno odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN-96/03) u razdoblju do 6.08.2007. da od 7.08.2007. do 31.12.2008. suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07 i dr.).

8. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći da je člankom 502. c ZPP-a navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. S tim u svezi na tužitelju je teret dokaza samo glede činjenica koje moraju biti ispunjene u spornom razdoblju da bi se na tako utvrđeno činjenično stanje mogla primijeniti odluka suda po kolektivnoj tužbi. Drugim riječima, tužitelj, da bi se pozvao na pravne učinke presude iz postupka po kolektivnoj tužbi mora dokazati da je njegov konkretan slučaj obuhvaćen ostvarenom kolektivnom zaštitom, što znači da tužitelj mora dokazati činjenicu sklapanja kredita s kamatnom stopom kao promjenljivom u skladu s jednostranom odlukom banke i drugim internim aktima banke u spornom razdoblju i da se radi o ugovoru o kreditu s ugovorenom ništetnom odredbom o valutnoj klauzuli u valuti CHF također u spornom razdoblju (radi se o vremenskom periodu koji je za svaku od osam banaka konkretno određen presudama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske). U ovoj parnici to je utvrđeno na temelju priloženog Ugovora o kreditu.

9. S druge strane, na tuženiku je teret dokaza o tome da dokaže da sadržaj Ugovora ne odgovara sadržaju ugovora o kreditu koji su zaključeni u razdoblju od 10. rujna 2003. godine pa do 31. prosinca 2008. godine, odnosno da u konkretnom slučaju postoje okolnosti koje isključuju primjenu učinaka zaštite iz kolektivnog spora te da je tuženik tužitelju u predugovornoj fazi pružio sve potrebne informacije za donošenje informirane odluke o sklapanju ponuđenog ugovora koji sadrži predmetne ugovorne odredbe, pa da je tužitelj mogao donijeti informiranu odluku hoće li ugovor s tim odredbama sklopiti ili neće.

10. Ocjenjujući provedene dokaze u tom smislu u bitnom je utvrđeno:

- da su stranke, i to tužitelj, kao korisnik kredita i tuženik, kao davatelj kredita, 6. srpnja 2007. zaključili Ugovor o kreditu na iznos od 116.430,00 CHF u protuvrijednosti kuna po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za CHF na dan korištenja kredita,
- da je među strankama ugovorena valutna klauzula te je ugovoreno u čl. 7. da se kredit otplaćuje u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za CHF, važećem na dan plaćanja,
- da je u čl. 2. Ugovora ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s odlukom banke, a koja je početno ugovorena po stopi od 4,40% godišnje,
- da su stranke zaključile i Dodatak Ugovoru o kreditu (dalje: Aneks Ugovoru) na temelju ZIDZOPK, kojim su odredbe iz Ugovora o kreditu od 6. srpnja 2007.. izmijenile u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o korištenju preplate, a tužitelju je prije zaključenja Aneksa Ugovoru dostavljen izračun konverzije kredita zajedno s prijedlogom izmijenjenog ugovora o kreditu, a tužitelj je nedvojbeno potpisao suglasnost da se konverzija kredita u CHF provede u skladu s dostavljenim izračunom konverzije.

11. Tužitelj je u bitnom iskazao da su mu sredstva bila potrebna za kupnju stana koji je korišten isključivo za potrebe stanovanja. Kredit s valutnom klauzulom u CHF je zaključio jer ga je banka predstavila kao povoljan i siguran, a on kao osoba koja nema stručnih financijskih saznanja je to prihvatio. Banka ga nije upozorila na nikakve rizike vezane za ovaj ugovor. Nije bilo govora o tome da Hrvatska narodna banka ne štiti tečaj kune u odnosu na CHF, a da to čini u odnosu na euro. Samo je prezentirano da je ovo povoljnija vrsta kredita. Nije mu pojašnjeno na temelju čega će se mijenjati kamatna stopa. Sadržaj ugovora je u cijelosti pripremila banka, po principu „uzmi ili ostavi“. Tužitelj je kao dugogodišnji klijent Zagrebačke banke imao potpuno povjerenje u banku. U banci mu je samo pojašnjeno da je ovaj kredit puno povoljniji u odnosu na kredit s valutnom klauzulom u eurima, ali ni na koji način nije upozoren da bi moglo doći do ovakvog porasta anuiteta do kojeg je došlo. Da je to znao, vjerojatno ne bi zaključio ovakav ugovor. Sam je plaćao predmetni kredit. Nevla Rossini je bivša vlasnica stana od koje ga je kupio pa ona nije ni mogla plaćati predmetni kredit. U svakom slučaju kredit je plaćan njegovim sredstvima.

12. Sud je iskaz tužitelja u cijelosti prihvatio kao istinit jer je životan, logičan i sukladan ispravama u spisu. Naime, niti jedna isprava priložena u spis ne govori o tome da bi tužitelj prije zaključenja ugovora bio upozoren na specifične rizike kredita s valutnom klauzulom u CHF te da bi bio upoznat s parametrima na temelju kojih će se mijenjati kamatna stopa (o kojima će nastavno biti više riječi), a iz samog sadržaja ugovora vidljivo je da se radi o tipskom ugovoru, čiji je sadržaj bio pripremljen od strane tuženika i kojeg je tužitelj mogao prihvatiti ili odbiti.

13. Na temelju izvedenih dokaza nije utvrđeno da se na konkretan Ugovor o kreditu ne primjenjuju učinci zaštite iz kolektivnog spora.

14. Naime, tužitelj je navedeni ugovor zaključio kao fizička osoba, za kupnju stana (dakle, u privatne svrhe) pa se radi o potrošačkom ugovoru. U vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu bio je na snazi Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03., dalje ZZP/03) koji je regulirao pitanje nepoštenih odredbi u trgovačkim ugovorima kao lex specialis u odnosu na odredbe Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05., dalje ZOO) kojim je to pitanje bilo regulirano na razini općeg propisa. Međutim obzirom na utuženo razdoblje u konkretnom slučaju mjerodavne su i odredbe Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. ("Narodne novine" broj 79/07. i 125/07., dalje: ZZP/07). Odredbom članka 84. ZZP/03 i članka 99. ZZP/07 propisano je da nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene, ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

15. Iz sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu sklopljenog među strankama proizlazi da su odredbe Ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu bile vidno istaknute, odnosno da su te ugovorne odredbe bile lako uočljive. Isto tako proizlazi i da je u navedenim odredbama bilo jasno naznačeno da se iznos glavnice kredita vezuje uz tečaj švicarskog franka i da je redovna kamatna stopa promjenjiva sukladno Odluci banke iz čega proizlazi da su bile jasne. Međutim tijekom postupka nije utvrđeno da se o tim odredbama pojedinačno pregovaralo, niti da je tužitelj kao potrošač u cijelosti jasno i transparentno bio informiran o svim rizicima

koje prate ugovorenu valutu CHF ili pak da su tužitelju jasno objašnjeni kriteriji o kojima ovisi promjena tečaja i kamatne stope, a što u konačnosti nije navedeno niti u ugovoru.

16. Naime prosječnom potrošaču u Republici Hrvatskoj, kakav je i tužitelj, u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora nije bilo poznato da je uz valutnu klauzulu u švicarskim francima vezan rizik „valute utočišta“ koji ne postoji kod valutne klauzule u eurima što znači da banka nije na transparentan način informirala potrošače da je rizik intervalutarnih promjena u valutnoj klauzuli vezanoj za CHF neusporedivo veći u odnosu na isti takav rizik u valutnoj klauzuli vezanoj za valutu euro, a što je svakako bitno za donošenje odluke o sklapanju ugovora koji sadrži sporne odredbe. Zbog toga prosječnom potrošaču odredba kojom se glavnica veže za valutnu klauzulu CHF nije bila razumljiva.

17. Isto tako, niti odredba kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope sukladno Odluci banke o kreditiranju ne sadrži nikakve određene, transparentne, jasne i lako razumljive kriterije za promjenu kamatne stope, pa tužitelj kao potrošač, na temelju sadržaja te odredbe nije mogao u vrijeme sklapanja ugovora procijeniti bilo kakve ekonomske posljedice takve ugovorne odredbe. Ovo iz razloga jer odredba ne sadrži niti jedan kriterij temeljem kojeg bi i takva osnova mogla procijeniti i predvidjeti elemente o kojima ovisi visina njegove obveze u pogledu kamate jer za to ugovor ne sadrži niti jedan formulirani i određeni kriterij pa je takva ugovorna odredba protivna savjesnosti i poštenju. Na temelju takve odredbe tužitelj kao potrošač u vrijeme sklapanja ugovora nije mogao procijeniti ekonomsko značenje posljedica koje za nju proizlaze iz takve ugovorne odredbe.

18. Stoga su navedene odredbe suprotne načelu savjesnosti i poštenja jer su banke kao savjesni gospodarstvenici i stručne osobe trebali sami, prema temeljnom načelu savjesnosti i poštenja voditi računa i o interesima druge strane te tužitelja kao potrošača informirati o svim rizicima koje sklapanjem predloženog ugovora prihvaća ili te iste informacije uklopiti u ugovor kako bi tužitelj kao potrošač mogao razumjeti što mu donosi sporna zaštitna klauzula i o tome donijeti informiranu odluku. Navedeno uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima o obvezama ugovornih strana na štetu potrošača koja je k tome i značajna jer je neizvjestan iznos glavnice kredita i cijene kredita (iznos redovne kamate), kojeg potrošač kao dužnik ima obvezu vratiti banci i a čime su promjenjivi i neizvjesni bitni elementi ugovora.

19. Slijedom navedenog, a kako predmetne odredbe uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama tužitelja kao korisnika kredita i potrošača kao jedne ugovorne strane u odnosu na tuženika kao banku i trgovca kao drugu ugovornu stranu, a što je suprotno temeljnim načelima obveznog prava, odnosno načelu ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelu suradnje, te načelu zabrane zlouporabe prava, to su iste ništetne.

20. Valja istaknuti da nedvojbeno nije zakonom zabranjeno ugovarati valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, međutim ne na način kako je to tuženik u konkretnom slučaju učinio, odnosno bez da je tužitelja informirao o mogućim rizicima.

21. Također i u predmetima C-609/19 i u spojenim predmetima C-776/19 do C-782/19 Suda EU tumačen je zahtjev transparentnosti ugovorne odredbe o tečajnom riziku, te je naglašeno da pružanje brojnih informacija potrošaču ne ispunjava zahtjev transparentnosti ako se te informacije temelje ne pretpostavci da će tečaj ostati stabilan tijekom cijelog trajanja ugovora, a posebno ako potrošač nije upozoren na gospodarski kontekst koji može imati posljedice na promjenu deviznog tečaja. Ponovljena je i presumpcija da je netransparentna ugovorna odredba ujedno i nepoštena jer je trgovac koji nije poštovao zahtjev transparentnosti na potrošača prebacio neproporcionalan rizik da sam snosi trošak dugoročnog kretanja tečaja.

22. Međutim, unatoč tome što je utvrđena djelomična ništetnost odredbi Ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule i kamatne stope promjenjive po odluci banke, primjenom članka 87. ZZP/03 predmetni ugovor može opstati i bez ništetnih odredaba prema kojima se redovne kamatne stope mijenjanju sukladno Odluci o kamatnim stopama tuženika i prema kojima se obveze tužitelja obračunavaju po srednjem tečaju banke za CHF na dan plaćanja. Budući da su prema odredbi članka 1021. ZOO-a bitni sastojci ugovora o kreditu obveza davanja određenog novčanog iznosa i obveza vraćanja iskorištenog iznosa novca uz obvezu plaćanja ugovorenih kamata, u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom, eventualna ništetnost odredaba u dijelu u kojem je ugovoren zaštitna klauzula i način na koji se mijenja kamatna stopa, s obzirom da to nisu bitni elementi ugovora o kreditu i ugovor može opstati bez njih, ne povlači ni ništetnost cjelovitih odredaba o glavnom predmetu i cijeni, a još manje ništetnost cijelog ugovora. Konačno, odredbama članka 87. ZZP/03 i članka 102. ZZP/07 izričito je propisano da ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe, a odredba o glavnom predmetu i cijeni može opstati i bez zaštitne klauzule i bez određivanja na koji se način mijenja kamatna stopa. U tom smislu ističe se da ništetni dio odredaba Ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule i kamatne stope promjenjive po odluci banke ima se načelno smatrati kao da nikada nije postojao tako da ne može imati učinak u odnosu na potrošača, s posljedicom uspostave pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio kada navedena odredba ne bi postojala. S obzirom na to da su stranke predmetnog ugovora načelno iskazale suglasnu volju da se na predmetni ugovor primjenjuje promjenjiva kamatna stopa, a u trenutku sklapanja ugovora je iznosila 4,40% godišnje na ugovorni odnos se primjenjuju te odredbe o visini kamatne, sve dotle dok se na zakonom propisani način nije nadomjestio dio ugovorne odredbe koji je utvrđen ništetnim. Isto vrijedi i za tečaj, koji u vrijeme isplate kredita iznosio 1 CHF=4,3907640 HRK, odnosno to je visina tečaja koja je tužitelju u vrijeme ugovaranja bila poznata, odnosno navedena u otplatnom planu koji mu je uručen te na koji je pristao.

23. Vještak je u svom nalazu i mišljenju i naveo kako je tužitelj na ime preplaćene kamate do konverzije više uplatio ukupno 5.858,365 eura, a na ime preplaćenog tečaja 17.063,66 eura. Zatezne kamate koje su na iznose preplaćene kamate i preplaćenog tečajka tekle do konverzije iznose 9.908,14 eura. Pod pretpostavkom da se tijekom cijelog razdoblja otplate kredita kamatna stopa nije mijenjala, odnosno da je korištena kamatna stopa u visini kamatne stope koja je bila poznata na dan sklapanja ugovora o kreditu, tužitelj je, na ime kamata, do konverzije manje uplatio 821,56 eura a pod pretpostavkom da je tijekom cijelog razdoblja otplate kredita tečaj CHF bio jednak

tečaju na dan isplate kredita, tužitelj je, na ime tečajnih razlika do konverzije manje uplatio 2,65 eura.

24. Citirani nalaz i mišljenje sud je prihvatio jer cijeni da je isti dan objektivno i u skladu sa pravilima struke, a stranke nisu imale primjedbe na matematički obračun.

25. Prema članku 296. stavak 1. i 3. i članku 323. st. 1. i 2. ZOO-a u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti sve ono što je primila na temelju takva ugovora, te je ugovaratelj koji je kriv za sklapanje takvog ugovora, odgovoran svom suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti.

26. Međutim, s obzirom da je među strankama sklopljen Aneks Ugovoru o kreditu kojim su odredbe iz Ugovora o kreditu izmijenile u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o korištenju preplate, prestala je obveza tuženika (čl. 160. ZOO) na povrat više plaćenih iznosa s osnove ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 1111. st. 1. ZOO) i ti, više plaćeni iznosi, nisu bez pravne osnove ostali u imovini tuženice. ZID ZPK/15 je u odredbama čl. 19.d i čl. 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju Ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još prije sklapanja Aneksa Ugovora proučiti njegove odredbe. U skladu s navedenim, primjena posebnog propisa (ZID ZPK/15) derogira opće odredbe ZOO o pravnim posljedicama ništetnosti na način da se svote koje su plaćene na temelju nepoštenih ugovornih odredbi o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate te devizne klauzule u CHF, ne vraćaju potrošaču, već su iskorištene u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim Dodatkom Ugovora o kreditu, a na način kako je to određeno u ZID ZPK/15.

27. Tužitelj je tužbenim zahtjevom zatražio i zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o deviznoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi i to za razdoblje od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih obroka kredita do isplate. Taj dio nije obuhvaćen obračunom u konverziji niti je uređen u ZID ZPK/15 pa je na temelju općeg propisa iz čl. 1111. i čl. 1115. ZOO u tom dijelu osnovan zahtjev tužitelja na način da tužitelju zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem ništetnih i nepoštenih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i deviznoj klauzuli u CHF pripadaju od dana sklapanja Ugovora o kreditu pa do dana prestanka obveze izvršenom konverzijom kredita (30. rujna 2015.), što znači na sve one iznose koje je tužitelj plaćao više od početnog tečaja i od početne kamatne stope. Kod toga je također potrebno dodati da tužitelju te zatezne kamate pripadaju u cijelosti i bez oduzimanja od bilo kakve preplate utvrđene Aneksom Ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK/15.

28. Ističe se kako je ovakvo stajalište zauzelo i prošireno vijeće od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske u presudi i rješenju poslovnog broja Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026., uz dodatno obrazloženje da je ZID ZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene u posebnom razdoblju od

2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF i obzirom da je tečaj CHF izrazito jačao s vremenom te su rasle ugovorene promjenjive kamatne stope što je dovelo u izrazito težak položaj korisnike kredita i potrošača. Stoga je ZID ZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati korisnicima kredita u CHF, odnosno u kunama vezano za tečaj CHF, isti položaj u odnosu na korisnike kredita u valuti EUR. Na temelju odredbi čl. 19.b i čl. 19.c koji su dodani čl. 1. ZID ZPK/15 proizlazi da vjerovnik i dužnik uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR) s time da se razlika između više uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, kojom se ovisno o okolnostima slučaja postupa sukladno dodanoj odredbi čl. 19.c st. 5. ZID ZPK/15. Nadalje se prošireno vijeće od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske pozvalo i na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske u predmetu Gos-1/2019 prema kojoj: „Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.“. Ukazuje i na rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U- I-3685/2015 i dr. od 4. travnja 2017. kojim nije prihvaćen prijedlog više predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom ZID ZPK/15 (kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama – "Narodne novine" broj 102/15) te je ocijenio da su oba zakona usklađena s Ustavom. U navedenom je rješenju Ustavni sud Republike Hrvatske, pored dane ocjene formalne i materijalne ustavnosti, istaknuo da osporeni ZID ZPK/15 ima legitiman cilj koji se ogleda u povećanju socijalne zaštite, sprječavanju nastavljanja nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i sprječavanju produbljivanja dužničke krize te da je navedena mjera (konverzija) razmjerna legitimnom cilju koji se želio postići jer su propisane mjere bile prikladne i nužne te nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera. Njome nije nametnut prekomjeran teret ni kreditnim institucijama kao adresatima. Vrhovni sud Republike Hrvatske dodaje i da se odredbe Glave II. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 41/14, 110/15 i 14/19 – dalje: ZZP/14) koji uređuju pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima ne primjenjuju na ugovorne odredbe kojima se u ugovoru unose zakonske odredbe prisilne prirode odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku jer to prijeći odredba čl. 49. st. 5. ZZP/14. U ovakvim okolnostima Vrhovni sud Republike Hrvatske zaključuje da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom se posebno naglašava da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvatanja ili neprihvatanja konverzije. S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu. Učinak konverzije prema ZID ZPK/15 djeluje ex tunc što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene

ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje. Na taj je način, prema ocjeni revizijskog suda, zaključenjem Aneksa ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZID ZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZID ZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZID ZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. toč. 1. ovoga Zakona, zatim iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. toč. 4. ovoga Zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. ovoga Zakona). Interveniranje u takav pravni odnos na način koji to tužitelj zahtijeva - unutar opsega obračuna izvršenog prema odredbi čl. 19.c u vezi s odredbom čl. 19.e ZID ZPK/15, bilo bi suprotno slobodi ugovaranja i slobodi tržišnog natjecanja koja izvire iz slobode ugovaranja.

29. Zbog navedenoga, valjalo je odbiti tužbeni zahtjev radi isplate glavnice preplaćenih tečajnih razlika i kamata, a prihvatiti tužbeni zahtjev radi isplate zateznih kamata koje su tekle na te preplaćene tečajne razlike i razlike kamata od dana plaćanja do konverzije i koje je vještak utvrdio u iznosu od 9.084,74 eura. Napominje se, pritom, da je tužitelj zahtjev za isplatom zateznih kamata izrazio u relativnom iznosu –u odnosu na svaki pojedinačno preplaćeni iznos, počev od dana plaćanja do isplate, no takav zahtjev, u dijelu koji obuhvaća zatezne kamate za kraće razdoblje- do dana konverzije, je kvantitativno i kvalitativno jednak zateznim kamata izraženim u navedenom apsolutnom iznosu, pa je time što je tužitelju dosuđen iznos od 9.084,74 eura odlučeno upravo u okviru postavljenog zahtjeva. Iz istog razloga nije bilo potrebno odbijati tužiteljev zahtjev za isplatom zateznih kamata za razdoblje nakon 30. rujna 2015., posebno navodeći svaki pojedinačni iznos te razdoblje za koje se isplata zateznih kamata odbija (od 1. listopada 2015. do isplate), jer se za sve te iznose odbija isplata zateznih kamata za isto razdoblje, a zbroj tih pojedinačnih iznosa odgovara iznosu glavnice, zbog čega je u odbijajućem dijelu izreke presude odlučeno na isti način kao da su navedeni svi pojedinačni iznosi iz tužbenog zahtjeva i uz te iznose razdoblje za koje se odbija isplata zateznih kamata.

30. Nisu osnovani navodi tuženika u dijelu u kojem navodi da je potraživanje tužitelja trebalo umanjiti za iznos koji mu je priznat kao preplata u konverziji jer je taj iznos po sporazumu stranaka već uplaćen tuženiku u tijeku otplate kredita u skladu s valjanim odredbama Aneksa Ugovora. Nisu osnovani niti navodi tuženika u dijelu u kojem navodi da je potraživanje tužitelja trebalo umanjiti za iznose mjesečnih anuiteta koji su nastali u razdobljima primjene tečaja koji je bio niži od tečaja na dan isplate kredita, odnosno u razdobljima niže kamatne stope, jer tuženik u tijeku postupka nije postavio nikakav zahtjev (pa ni u obliku prigovora radi prebijanja) kojim od tužitelja zahtijeva isplatu "potplaćenih iznosa", odnosno onih koji bi mu pripali u razdoblju kada je tečaj CHF bio niži od početno ugovorenenih. Međutim, i da je takav zahtjev tuženika u tijeku postupka postavljen, isti, po ocjeni ovog suda, ne bi ni bio osnovan. Naime, iako je vještak utvrdio tzv. negativne razlike tuženik koji je koristio ugovornu odredbu u kojoj

je kao zaštitna klauzula ugovorena valutna klauzula kojom je glavnica vezana za švicarski franak te je pritom propustio prije i u vrijeme zaključivanja ugovora informirati potrošače o općem riziku vezanom uz svaku valutnu klauzulu ne može tražiti isplatu koristi primjenom instituta stjecanjem bez osnove. Dakle, onaj tko je znao ili morao znati da drugome nešto daje bez osnove nesavjestan je i nema pravo na povrat danog (odluke poslovni broj Rev 580/07 od 29. kolovoza 2007. i poslovni broj Rev 2624/15 od 23. siječnja 2019.).

31. U odnosu na prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužitelja vezano za uplate na uplate izvršene od strane trećih osoba valja imati na umu odredbe čl. 210. i 296. ZOO- a, te je potrebno ukazati i na stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske izražen u odluci Rev- 153/2024-2 od 29. svibnja 2024.: „Korisnik kredita ovlašten je zahtijevati stečeno bez osnove i za one uplate koje je izvršavao sudužnik po kreditu ili koji drugi sudionik kreditnog odnosa, odnosno koje je vršila treća osoba koja nije stranka ugovora o kreditu, a koje su uplate izvršene u ime i za račun korisnika kredita.“ Kako je u konkretnom slučaju tužitelj korisnik kredita te su sve uplate izvršene u njegovo ime i za njegov račun, isti je ovlašten zahtijevati sve što je tuženik bez osnove stekao.

32. Prigovor zastare nije osnovan. Naime u konkretnom slučaju je ništetnost ustanovljena u postupku kolektivne zaštite potrošača te zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača (pravno shvaćanje sa sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022.). Navedeno znači da je podnošenjem kolektivne tužbe za zaštitu kolektivnih prava Trgovačkom sudu u Zagrebu u predmetu poslovnog broja P-1401/2012 (tijekom 2012.) prekinut tijek zastare u smislu odredbe članka 241. ZOO-a, dok je pravomoćnim okončanjem tog spora zastara počela teći ispočetka, s time da se vrijeme prije prekida ne uračunava u tijek zastare u smislu odredbe članka 245. ZOO-a. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovnog broja P-1401/2012 iz postupka kolektivne zaštite interesa potrošača, u dijelu kojim je utvrđena nepoštenost odredbi koje se odnose na valutnu klauzulu CHF, postala je pravomoćna donošenjem odluke poslovnog broja PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. Slijedom navedenog, a kako predmetno potraživanje zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godine u smislu odredbe čl. 225. ZOO-a, te kako od 13. lipnja 2014. odnosno od 14. lipnja 2018. do utuženja 10. lipnja 2019. (list 1 spisa), nije protekao rok od 5 godina, to je prigovor zastare neosnovan.

33. Isto vrijedi i za preinačeni dio, budući da su pretpostavke za tu dispoziciju nastupile neovisno od utjecaja tužitelja. Kao što je navedeno, na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 26. studenoga 2021. usvojen je zaključak da je u predmetima korisnika kredita u švicarskim francima dopuštena preinaka tužbe nakon provedenog dokaza financijskim vještačenjem. Tužitelj je, stoga, pouzdajući se u takav zaključak imao legitimno očekivanje da će nakon provođenja tog dokaza moći uskladiti zahtjev s rezultatima istog. Pri tome, tužitelj nakon podnošenja tužbe (a koju je podnio unutar zastarnog roka u odnosu na restitucijski zahtjev na ime ništetne valutne klauzule) nije imao mogućnosti utjecati na tijek postupka i na okolnost kad će biti određeno i provedeno financijsko vještačenje, točnije hoće li ono biti provedeno prije ili nakon isteka petogodišnjeg roka računajući od pravomoćnosti presude Trgovačkog

suda u Zagrebu pod posl. br. P-1401/12. Kada bi se uzelo da je u takvim okolnostima dopuštena preinaka tužbe, ali da se prigovor zastare za preinačeni dio ima računati vezano za dan preinake, to bi po ocjeni ovog suda za posljedicu imalo to da je tužitelju omogućeno pravo na pristup suda, ali da je to pravo iluzorno i nije takvo da tužitelju omogućuje stvarno ostvarenje njegovih prava, što je u protivnosti s člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe (u daljnjem tekstu: Konvencija). Ujedno, takvo tumačenje dovelo bi do nezakonitog miješanja u pravo tužitelja na mirno uživanje prava vlasništva, koje je zaštićeno člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Naime, "vlasništvo" kako ga tumači Europski sud za ljudskih prava (dalje u tekstu: ESLJP) obuhvaća i potraživanja u odnosu na koja podnositelj zahtjeva može tvrditi da ima barem legitimno očekivanje (koje mora biti konkretnije naravi od same nade) da će biti ostvareno (usp. odluku ESLJP, Gavella protiv Hrvatske, Zahtjev br. 33244/02)), pa u tom smislu valja sagledati i tužiteljevo potraživanje u ovom predmetu. Naime, ako bi se uzelo da se za tužbe preinačene po provedenom vještačenju nakon 13. lipnja 2019. odnosno 14. lipnja 2023. nastupa zastara potraživanja, to bi moglo dovesti do situacije u kojoj bi tužitelji mogli izgubiti svoje pravo na isplatu zbog mogućeg odugovlačenja suda, to jest, zbog razloga koji su izvan njihove kontrole. Takva bi situacija ozbiljno ugrozila načelo pravne sigurnosti i bila bi suprotna načelu vladavine prava (usp. odluku ESLJP, Vrbica protiv Hrvatske, Zahtjev br. 32540/05). Isto tako, takvim postupanjem tužitelj bi bio u neravnopravnom položaju u odnosu na tužitelje u usporedivim predmetima u kojima je vještačenje provedeno prije isteka petogodišnjeg roka računajući od pravomoćnosti presude Trgovačkog suda u Zagrebu pod posl. br. P-1401/12. Stoga, u svjetlu navedenih odredaba Konvencije, sud ocjenjuje da je podnošenjem tužbe prekinut tijekom zastare u pogledu cjelokupnog tužiteljevog potraživanja.

34. S obzirom na to da je tužitelj djelomično uspio u sporu sa zahtjevom za utvrđenje, i sa sporednim kondikcijskim zahtjevom za kamatama, dok u odnosu na glavni kondikcijski zahtjev nije uspio, odnosno u tom je dijelu tuženik uspio u sporu, ocjena je ovog suda da su stranke, kvalitativno i kvantitativno, djelomično uspjele u parnici s približno jednakim dijelovima. Stoga je uz primjenu članka 154. stavka 4. ZPP-a odlučeno da svaka stranka snosi svoje parnične troškove koji se odnose na odvjetnički trošak. Napominje se i da bi sud u konkretnom slučaju odlučio i da svaka stranka snosi svoje troškove sve kada bi se uzelo i da je uslijed odluke o tužiteljevom kondikcijskom zahtjevu tuženikov uspjeh u sporu znatno veći od tužiteljevog. Naime, pravo na pristup sudu, kako ono ne bi ostalo teoretskim i iluzornim, mora se, između ostalog, tumačiti na način da stranke ne smiju snositi financijski teret nerazmjern legitiomnom cilju odredaba o troškovima postupka. Dakle, sud ne smije odredbe primjenjivati mehanički ne vodeći računa o nužnosti da se pravo na pristup sudu stvarno i ostvari u svakom slučaju. Stoga uzevši u obzir činjenicu da je tužitelj u ovom sporu zatražio pravnu zaštitu kao potrošač i slabija ugovorna stranka protiv trgovca kao jače stranke, da u trenutku podnošenja tužbe tužba nije bila lišena sadržaja niti je bila očito nerazumna jer u tom trenutku domaća sudska praksa nije bila ustanovljena, da tužitelj u vrijeme podnošenja tužbe nije mogao predvidjeti svoje izgleda za uspjeh pa visina zahtjeva bila nerealno postavljena te je u konačnici i uspio s djelom zahtjeva (za isplatu zateznih kamata) u skladu s kasnije izraženim pravnim shvaćanjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske u učincima provedene konverzije (Rev-457/2025 od 27. svibnja 2026.), a da sustav raspodjele troškova postupka ne smije imati

odvraćajući učinak na tužitelja kao potrošača od ostvarenje tog prava, doslovnom primjenom članka 154. stavak 2. ZPP, tužitelj bi bio doveden u situaciju da je dužan nadoknaditi tuženiku troškove postupka u iznosu većem od iznosa koji mu je dosuđen po osnovi utvrđenog stjecanja bez pravne osnove, čime bi tužitelju bilo povrijeđeno pravo na pristup sudu i pravo na mirno uživanje vlasništva. Uvažavajući i praksu Europskog suda za ljudska prava (primjerice Čolić protiv Hrvatske, zahtjev broj 28963/10, presuda od 18. studenoga 2021.), ovaj sud smatra da je u skladu sa sadržajem konvencijskog i ustavnog prava tužitelja na pravičan postupak i u njemu sadržanog prava na pristup sudu, kao i prava na mirno uživanje imovine, uz rezultat cjelokupnog postupka i činjenicu da je tužitelj djelomično uspio u parnici, primjereno odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove postupka zastupanja po odvjetnicima.

35. Međutim, u ovakvoj situaciji u kojoj je tuženik osporavao i osnovu i visinu tužbenog zahtjeva te je tužitelj djelomično uspio za zahtjevom radi isplate zbog čega je bilo potrebno provesti vještačenje za koje je tužitelj prethodno snosio troškove, tužitelju se takvi troškovi trebaju priznati u cijelosti (ovdje u iznosu od 600,00 eura), bez obzira na visinu dosuđenog iznosa. Navedeno pravno shvaćanje zauzeo je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojim odlukama poslovni broj Rev 660/2021 od 14. rujna 2021. i Rev 291/2015- 2 od 2. listopada 2018.

36. Slijedom svega iznijetoga, odlučeno je kao u izreci.

U Opatiji 5. listopada 2026.

Sutkinja:

Ana Župić

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pisanog otpravka iste. Žalba se podnosi sukladno odredbi članku 106.a stavak 5. ZPP-a. O žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

Dostaviti:

1. Tužitelju po punomoćniku
2. Tuženiku po punomoćniku

Broj zapisa: **9-3088e-29606**

Kontrolni broj: **0021d-f9050-3b808**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Rijeci** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.